

01/11/09

Paddenstoelen.flits

- [Paddenstoel van de maand: Paarse schijnridder](#)
- [Boeiende soorten in het Brussels Gewest](#)
- [Twee nieuwe aardsterren voor Vlaams-Brabant](#)
- [Drie nieuwe satijnzwammen voor Vlaanderen](#)
- [Mosschelpje gespot in Ruislede en Beernem](#)
- [Mooie websites met foto's van paddenstoelen](#)
- [Miradal, erfgoed in Heverleebos en Meerdaalwoud](#)

Paddenstoel van de maand: Paarse schijnridder

De Paarse schijnridder (*Lepista nuda*) verschijnt pas in de late herfst, wanneer de meeste bladeren al gevallen zijn. Met zijn paarse hoed van ongeveer 10 cm valt hij toch nog snel op. Bovendien tref je hem zelden alleen aan. Moest je toch nog twijfelen, kijk dan eens naar de plaatjes: deze zijn [bochtig aangehecht](#) en het sporenpoeder is wit. Mogelijke verwarring kan ontstaan met de Vaalpaarse schijnridder (*Lepista sordida*), die zeldzamer is, een blekere hoed en steel heeft en meestal in graslanden voorkomt. De Paarssteelschijnridder (*Lepista saeva*) is nog zeldzamer en heeft een bleke hoed die duidelijk contrasteert met de donkere paarse steel. Nog een paarse soort in het bos is het Rodekoolzwammetje (*Laccaria amethystina*), dat donkerpaars is bij vochtig weer en lichtpaars uitbleekt bij droogte. Dit zwammetje is kleiner en fijner en de plaatjes staan wijd uiteen. Zie je een paarse zwam, probeer die in te voeren met een mooie foto op [waarnemingen.be](#) of stuur het door naar [Roosmarijn](#)

Boeiende soorten in het Brussels Gewest

In het Brussels gewest lagen nog vier kilometerhokken (4x4km) waar praktisch nooit naar paddenstoelen werd gekeken. Het werd een ware uitdaging om daar toch iets van paddenstoelen te vinden. Gelukkig zijn er tal van parken, gazons, een laatste stukje natuur waarvoor werd gevochten (Vogelzangbeek, Moeraske), braakliggende terreinen en kerkhoven. In Vogelzankbeek stortte natuurgids Sabyne Lippens zich op de paddenstoelen en vond het zeldzame [Weerhuisje](#) (*Astraeus hygrometicus*). Het [Groot matkopje](#) (*Simocybe sumptuosa*) pronkte op een beukenstam midden in het Warandepark. In een perkje van "de Botanique" groeide de Kleine molenaar (*Clitopilus scyphoides*). De braakliggende site Tour & Taxis had heel wat te bieden: Gewone viltkop (*Inocybe dulcamara*), Donzige melkzwam (*Lactarius pubescens*), Pelargoniumtrechtertje (*Omphalina velutipes*), duizenden exemplaren van [Bleek nestzwammetje](#) (*Cyathus olla*), [Velumdonsinktzwam](#) (*Coprinus heterothrix*), Op het kerkhof van Brussel vonden we tussen het tuinafval de Oranje inktzwam (*Coprinus erythrocephalus*, foto rechts). En in een houtsnipperperkje te Ganshoren groeide de Bedwelvende inktzwam (*Coprinus narcoticus*), met zijn typische narcotische (dettol) geur. De stad kent meer variatie dan een doorsnee landbouwgebied en dat maakt het voor paddenstoelen interessanter dan je denkt!

Twee nieuwe aardsterren voor Vlaams-Brabant

De provincie Vlaams-Brabant kreeg er recent weer twee aardsterren bij. Georges Buelens stootte in het park van Pellenberg op de Heideaardster (*Geastrum schmidelli*, foto links), de vierde aardster voor dit gebied. Meer dan 50 jaar geleden werd ze 1 keer in het Zoniënwoud gezien, maar verder is deze soort enkel bekend van duingebieden in De Haan en de Westhoek. Niels Ryckeboer vond in een kloosterpark te Herent de Ruwe aardster (*Geastrum campestre*, foto rechts), die ook slechts éénmalig werd waargenomen in de Westhoek. Opvallend is dat beide aardsterren werden gevonden onder coniferen. Wellicht valt dit als volgt te verklaren: onder coniferen groeit geen onkruid, want er is weinig licht, dus moet er niet geschoffeld of gesproeid worden met pesticiden. Aangezien oude haagaanplanten van coniferen gemakkelijk 30 jaar en langer staan, vormen zij bovendien een stabiel milieu: de bodem wordt niet aangedrukt, er is weinig humus en het is er warm en beschermt. Wie aardsterren wil vinden, weet dus wat hem te doen staat...

Drie nieuwe satijnzwammen voor Vlaanderen

Elk jaar worden er weer een aantal nieuwe soorten zwammen gevonden voor Vlaanderen. Wat bewijst dat dit domein nog lang niet goed genoeg onderzocht is. In Zemst in het Vriezenbroek werd de Bleke bossatijnzwam (*Entoloma pseudoexcentricum*) ontdekt. Op het Groot schietveld in Brecht werd *Entoloma pseudoconferendum* gevonden, een soort die zelfs nog geen Nederlandse naam heeft en ook nog niet in Nederland werd gezien. Zoals zijn naam doet vermoeden gaat het om een dubbelganger van de Sterspoorsatijnzwam (*E. conferendum*). *Entoloma terreum* (ook nog zonder Nederlandse naam en niet in Nederland gezien, foto rechts) werd in Terhagen gespot. Het is niet toevallig dat de soorten in deze drie gebieden werden waargenomen, het is al lang bekend dat ze waardevol zijn en er worden er worden wel vaker nieuwe en/of zeldzame soorten (niet alleen paddenstoelen) waargenomen.

Mosschelpje gespot in Ruiselede en Beernem

In de paddenstoel.flits van september wilden we iedereen aanmoedigen om uit te kijken naar kringen in het mos.... Wanneer je een kring van afstervend mos op een Beuk waarneemt kan je er zeker van zijn dat je tussen juli en januari Mosschelpjes vindt op deze plek. Ondertussen heeft het Mosschelpje (*Chromocyphella muscicola*) er twee nieuwe vindplaatsen (de tweede en de derde) voor Vlaanderen bij. Tijdens de excursies van de paddenstoelencursus werd in Ruiselede (Vorte bossen) en Wingene (Bulskampveld) tot grote vreugde van de cursisten het Mosschelpje ontdekt.

Mooie websites met foto's van paddenstoelen

Een handboek met alle soorten zwammen die in Vlaanderen werden waargenomen is een illusie. Gelukkig bestaat er sinds 2007 een [Standaardlijst](#) van Basidiomycota en Myxomycota van Vlaanderen en het Brussels Gewest. Hierin wordt vermeld welke zwammen je in het veld kan herkennen en voor welke je beroep moet doen op de microscoop om tot een sluitende determinatie te komen. Duidelijke foto's zijn een grote hulp bij macroscopische controle van determinaties. De Limburgse paddenstoelenwerkgroep Mycolim beschikt over een [uitgebreide fotogalerij](#). In de Nederlandse [soortenbank](#) wordt ook heel wat aandacht besteed aan paddenstoelen. De Waalse

mycoloog Yves Deneyer heeft een uitgebreide [website](#) met 3589 prachtige foto's van een 2000-tal soorten. Ook zijn collega J.J. Wuillbaut toont [heel wat soorten](#). Tenslotte heeft de auteur van het boek "Paddenstoelen van West-Europa", Roger Phillips, op zijn [website](#) nog veel meer prachtige foto's staan dan in zijn boek. Wie in bepaalde genera geïnteresseerd is, kan zijn hart ophalen op de [MycenaPage](#), voor mycena of op [Russulales news](#) voor Russula's en melkzwammen.

Miradal, Erfgoed in Heverleebos en Meerdaalwoud

Ten zuiden van Leuven ligt een uniek boscomplex. De rijke geschiedenis en natuurpracht van het Heverleebos en het Meerdaalwoud trekken jaarlijks ongeveer driekwart miljoen bezoekers aan, het belang van dit natuurgebied is niet te onderschatten. Met dit boek wandel je door het verleden en het heden van Miradal – dit is trouwens de oudste benaming van het woud. Je ontdekt de vele gezichten van het bos door de ogen van archeologen, geologen, geschiedkundigen, bosbouwers en biologen. Een grote groep onderzoekers uit diverse vakgebieden doen hun verhaal, want de geschiedenis van een bos is het resultaat van heel uiteenlopende factoren. Het was vanzelfsprekend dat de paddenstoelen hierin een speciale plaats kregen. Foto's van ondermeer Satansboleet, Goudhoed en Pagemantel zorgen voor de vier kleurrijkste pagina's van dit boek. Miradal. Erfgoed in Heverleebos en Meerdaalwoud is het eerste boek dat een gedetailleerde studie maakt van een bos in al zijn aspecten. Met originele tekeningen, nooit eerder gepubliceerde oude kaarten en schitterende foto's. Een onmisbaar en boeiend werk voor natuur- en cultuurliefhebbers!

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan [hier](#). Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar roosmarijn.steeman@natuurpunt.be.